Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

13. juuni 2013 *

Apellatsioonkaebus — Kartellid — Butadieenkautšuki ja emulsioonpolümerisatsiooni teel toodetud stüreen-butadieenkautšuki turg — Sihthindade kindlaksmääramine, klientide jagamine nende ebaausat ülevõtmist keelavate lepingute abil ja äriteabe vahetamine — Tõend — Rikkumise süüks panemine — Trahvisumma — Rikkumise raskus ja kestus — Raskendav asjaolu — Korduvus

Kohtuasjas C-511/11 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 26. septembril 2011 esitatud apellatsioonkaebus,

Versalis SpA, varem Polimeri Europa SpA, asukoht Brindisi (Itaalia), esindajad: *avvocato* M. Siragusa, *avvocato* F. Moretti ja *avvocato* L. Nascimbene,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: V. Di Bucci, L. Malferrari ja G. Conte, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimese astme kohtus,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Tizzano, kohtunikud M. Berger (ettekandja), A. Borg Barthet, E. Levits ja J.-J. Kasel,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik A. Impellizzeri,

arvestades kirjalikus menetluses ja 9. jaanuari 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

1 Oma apellatsioonkaebuses palub Versalis SpA, varem Polimeri Europa SpA (edaspidi „Versalis") täielikult või osaliselt tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 13. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas T-59/07: Polimeri Europa *vs.* komisjon (EKL 2011, lk II-4687; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), millega Üldkohus jättis osaliselt rahuldamata tema hagiavalduse, milles ta palus teda puudutavas osas tühistada komisjoni 29. novembri 2006. aasta otsuse K(2006) 5700 (lõplik) [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/F/38.638 – Butadieenkautšuk ja emulsioonpolümerisatsiooni teel toodetud stüreen-butadieenkautšuk) (edaspidi „vaidlusalune otsus"), või teise võimalusena tühistada talle määratud trahv või vähendada selle summat.

2 Euroopa Komisjon esitas vastuapellatsioonkaebuse, paludes tühistada vaidlustatud kohtuotsuse osas, milles Üldkohus osaliselt tühistas vaidlusaluse otsuse, niivõrd kuivõrd see puudutab korduvuse raskendava asjaoluna arvesse võtmist, ning seetõttu vähendas apellandile määratud trahvisummat.

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

3 Komisjon algatas 7. juunil 2005 EÜ artikli 81 ja Euroopa Majanduspiirkonna 2. mai 1992. aasta lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3) artikli 53 kohaldamise menetluse, mis puudutab butadieenkautšuki (edaspidi „BR") ja emulsioonpolümerisatsiooni teel toodetud stüreen-butadieenkautšuki (edaspidi „ESBR") kui rehvitootmises peamiselt kasutatavate sünteetiliste kautšukite turgu. Komisjon esitas esimese vastuväiteteatise (edaspidi „esimene vastuväiteteatis") eelkõige Versalisele, Eni SpA-le, mis on apellandi emaettevõtja, kellele kuulub 100% suurune osalus apellandi kapitalis, ning Syndial SpA-le, varem EniChem SpA (edaspidi „Syndial"), mis on ka Eni kontserni kuuluv äriühing.

4 Komisjon võttis 6. aprillil 2006 vastu teise vastuväiteteatise (edaspidi „teine vastuväiteteatis"). Pärast 22. juunil 2006 toimunud ärakuulamist otsustas komisjon menetluse eelkõige Syndiali osas lõpetada.

5 Haldusmenetlus lõppes vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisega 29. novembril 2006. Otsuse artikli 1 kohaselt rikkusid Versalis, Eni SpA ja teised vaidlusaluse otsuse adressaadiks olevad ettevõtjad, st Bayer AG (edaspidi „Bayer"), The Dow Chemical Company, Dow Deutschland Inc., Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH ja Dow Europe GmbH (edaspidi koos „Dow"), Shell Petroleum NV, Shell Nederland BV ja Shell Nederland Chemie BV (edaspidi koos „Shell"), Unipetrol a.s., Kaučuk a.s. (edaspidi „Kaučuk") ja Trade-Stomil sp. z o.o. (edaspidi „Stomil") EÜ artiklit 81 ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklit 53, osaledes Versalist puudutavas osas 20. maist 1996 kuni 28. novembrini 2002 ühes ja vältavas kokkuleppes, mille raames nad leppisid kokku taotlushinnad, jagasid kliendid nende ebaausat ülevõtmist keelavate lepingute abil ning vahetasid hindu, konkurente ja kliente käsitlevat tundlikku teavet BR-i ja ESBR-i sektorites.

6 Vaidlusaluse otsuse põhjenduse 26 ja järgmised kohaselt tagas sel ajal Eni kontserni tegevuse asjaomaste kaupade osas esialgu EniChem Elastomeri Srl, mida Eni SpA oma tütarettevõtja EniChem SpA kaudu kaudselt kontrollis. 1. novembril 1997 ühines EniChem Elastomeri Srl EniChem SpA-ga. Eni SpA-l oli EniChem SpA üle 99,97% suurune kontroll. 1. jaanuaril 2002 kandis EniChem SpA oma strateegilise keemiaalase tegevuse, sealhulgas BR-i ja ESBR-i puudutava tegevuse üle Versalisele. Alates 21. oktoobrist 2002 on Eni SpA-l Versalise üle otsene ja täielik kontroll.

7 Mis puudutab vaidlusaluses otsuses määratud trahvi, siis see määrati kindlaks vastavalt suunistele määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171; edaspidi „suunised").

8 Nii luges komisjon kõigepealt rikkumise „väga raskeks” ja määras trahvi arvutamiseks kindlaks lähtesumma, eristades kummagi asjaomase ettevõtja BR-i ja ESBR-i müüki aastal 2001. Mis puudutab EniChemi, see tähendab kogu äriühingut, mida Eni SpA omas, siis oli BR-i ja ESBR-i müügi summa vaidlusaluse otsuse põhjenduse 468 kohaselt 2001. aastal 164,902 miljonit eurot. Seda summat arvestades oli EniChem BR-i ja ESBR-i müügi osas esimene ettevõtja, kes on selle rikkumisega seotud. Sellest lähtudes määras komisjon Versalise trahvi põhisummaks 55 miljonit eurot.

9 Seejärel kohaldas komisjon hoiatamise eesmärgil kordajaid, järjestades need vastavalt asjaomaste ettevõtjate ülemaailmsetele käivetele aastal 2005. Leides, et Stomili, mille käive oli 38 miljonit eurot, ja Kaučuki, mille käive oli 2,718 miljardit eurot, suhtes ei tule hoiatamise eesmärgil kohaldada mingit kordajat, kohaldas komisjon kordajat 1,5 Bayeri suhtes, kordajat 1,75 Dow suhtes, kordajat 2 Eni SpA ja Versalise suhtes ning kordajat 3 Shelli suhtes, mille käibed olid vastavalt 27,383 miljardit eurot, 37,221 miljardit eurot, 73,738 miljardit eurot ja 246,549 miljardit eurot.

10 Lisaks suurendati trahvisummat Versalise ja Eni SpA puhul 65% võrra seetõttu, et need äriühingud olid rikkumises osalenud kuue aasta ja kuue kuu jooksul.

11 Lõpuks, leides, et „EniChem” on juba olnud kahe sellise varasema otsuse adressaat, millega tuvastati liidu konkurentsiõiguse rikkumised, st komisjoni 23. aprilli 1986. aasta otsus 86/398/EMÜ EMÜ asutamislepingu artiklis 85 sätestatud menetluse kohta (IV/31.149 – Polüpropüleen) (EÜT L 230, lk 1; edaspidi „polüpropüleeni otsus”) ja komisjoni 27. juuli 1994. aasta otsus 94/599/EÜ EÜ asutamislepingu artiklis 81 sätestatud menetluse kohta (IV/31.865 – PVC) (EÜT L 239, lk 14; edaspidi „PVC II otsus”), suurendas komisjon Versalise trahvi põhisummat korduvuse tõttu 50% võrra.

12 Sellest tulenevalt määras komisjon vaidlusaluse otsuse artikli 2 punktis c Versalisele solidaarselt tema emaettevõtjaga Eni SpA trahvi 272,25 miljonit eurot.

Hagiavaldus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

13 Üldkohtu kantseleisse 20. veebruaril 2007 saabunud hagiavalduses esitas Versalis nõude tühistada vaidlusalune otsus ja teise võimalusena tühistada talle määratud trahv või vähendada trahvi summat. Oma nõuete põhjendamiseks esitas ta sisuliselt 16 väidet.

14 Väited puudutasid nimelt seda, et rikutud on kaitseõigusi (kolmas väide), apellandile on rikkumine õigusvastaselt omistatud (seitsmes väide) ning kartellikokkuleppe olemasolu ja apellandi selles kokkuleppes osalemine on valesti tuvastatud (kaheksas ja üheksas väide). Talle määratud trahvi summa osas leidis apellant, et hinnang rikkumise raskuse kohta on põhjendamatu (kümnes väide), hoiatamise eesmärgiga kordaja on valesti kindlaks määratud (12. väide) ning trahvi põhisummat on korduvuse tõttu põhjendamatult suurendatud (14. väide).

15 Vaidlustatud kohtuotsuses märkis Üldkohus nimelt järgmist.

16 Mis puudutab kaitseõiguste väidetavat rikkumist, mis on tingitud erinevusest teise vastuväiteteatise ja vaidlusaluse otsuse vahel, siis tõdes Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 84, et see väide põhineb eeldusel, et „vastuväiteteatistes pani komisjon vastutuse EniChem SpA-le (nüüd Syndial) 20. maist 1996 kuni 1. jaanuarini 2002, samas kui [vaidlusaluses] otsuses pani komisjon vastutuse [Versalisele], sealhulgas mainitud ajavahemiku eest, mil ta kõnealuste kaupade tootmise ja turustamisega ei tegelenud”.

17 Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 85, et teises vastuväiteteatises jäeti tähelepanuta, et Versalist tuleb „pidada vastutavaks rikkumise eest, mis kestis 20. maist 1996 kuni 28. novembrini 2002”, ning selles pandi „sarnaselt [vaidlusaluse] otsusega (põhjendused 365–373) vastutus [Versalisele] kogu rikkumise ajavahemiku eest”. Kohtuotsuse punktis 86 tõdes Üldkohus, et

vastuväiteteatises täpsustati ka, et „kuna EniChem SpA omas 100% kontrollosalust [Versalise] kapitalis 1. jaanuarist kuni 20. oktoobrini 2002, tuleb Syndiali pidada solidaarselt vastutavaks [Versalise] rikkumise eest sel ajavahemikul". Sellest tuleneb Üldkohtu arvates, „et teine vastuväiteteatis paneb Syndialile vastutuse üksnes piiratud ajavahemiku eest, mil ta oli [Versalise] emaettevõtja 1. jaanuarist kuni 20. oktoobrini 2002, mitte aga kogu rikkumise kestuse eest". Üldkohus järeldas sellest otsuse punktis 87, et Versalise eeldus on ekslik.

18 Mis puudutab rikkumise apellandile süüks panemist, siis märkis Üldkohus, et juhul kui kaks üksust moodustavad ühe majandusüksuse, ei takista asjaolu, et rikkumise toimepannud üksus jätkuvalt eksisteerib, iseenesest karistamast üksust, kellele anti üle tema majandustegevus. See on nii Üldkohtu arvates ka juhul, kui neid üksuseid kontrollib sama isik ning nende suhtes kohaldatakse sisuliselt samu ettevõtlusalaseid eeskirju.

19 Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 126, et antud asjas on „selge, et rikkumise ajal omas EniChem SpA-d ja [Versalist] täielikult, otseselt või kaudselt sama äriühing, st Eni [SpA]". Üldkohus kinnitas, et seda arvestades „ei takista[nud] isikliku vastutuse põhimõte kõigepealt EniChem SpA poolt alustatud ja seejärel [Versalise] poolt jätkatud rikkumise eest kogu karistuse määramist viimati nimetatule". Lisaks leidis Üldkohus selle otsuse punktis 129, et „ettevõtjale, kes õiguslikult jätkab eksisteerimist, kuid kes majandustegevust enam ei teosta, määratud karistuselt võib kaduda hoiatav mõju" ning et „ettevõtjad [võiksid] hoida kõrvale karistustest ainuüksi asjaolu abil, et nende identiteeti muudetakse restruktureerimise, loovutamise või teiste õiguslike või organisatsiooniliste muudatuste teel".

20 Mis puudutab väidet kartellikokkuleppe olemasolu tuvastamise alusetuse kohta, siis otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 168 kõigepealt, et Versalise argument vaidlusaluse otsuse peatüki 4.3 „Kartelli kohtumised" kohta, „mille peamised faktilised ja õiguslikud argumendid on esitatud üksnes hagiavalduse lisades A 23–A 25, [ei vasta] Euroopa [Liidu] Kohtu põhikirja artiklis 21 ja [Üldkohtu] kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c sätestatud nõuetele". Seetõttu tunnistas Üldkohus selle argumendi vastuvõetamatuks.

21 Lisaks mis puudutab väidetavaid vastuolusid teatavate haldusmenetluses Bayeri ja Dow tehtud avalduste ning nende avalduste vahel, mille tegid nende äriühingute töötajad, siis tõdes Üldkohus nimelt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 180 ja 198, et „ettevõtja nimel koostatud vastuste usaldusväärsus on suurem, kui ettevõtja töötaja antud vastus, sõltumata asjaomase isiku kogemustest või arvamustest".

22 Mis puudutab kõnealuse rikkumise kvalifitseerimist „väga raskeks", siis meenutas Üldkohus otsuse punktis 222, et vaidlusaluse otsusega karistati niisuguste kokkulepete sõlmimist, mis on seotud taotlushindadega, turu jagamisega ja tundliku äriteabe vahetamisega, ning et selline tegevus on oma laadilt väga raske rikkumine. Üldkohus lisas, et komisjon märkis selles otsuses, et kogu Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) territooriumi hõlmanud „kartellikokkuleppe tegelikku mõju […] ei olnud võimalik mõõta", samas kui „asjaomased ettevõtjad [viisid] need kokkulepped ellu ja neil oli seega mõju turule". Otsuse punktis 228 lükkas Üldkohus tagasi Versalise argumendid kõnealuse mõju puudumise kohta. Turu suuruse osas, mis on vaid üks elementidest, mida komisjon võib arvesse võtta, otsustas Üldkohus sama otsuse punktis 229, et „[miski] ei võimalda […] tõdeda, et komisjon oleks [vaidlusaluses] otsuses eksinud, hinnates asjaomase turu väärtuseks aastal 2001 „vähemalt" 550 miljonit eurot[, ning et] seda arvu puudutaval vähendamisel tehtud [võimalik] viga oleks [Versalisele] kahjulik olnud".

23 Mis puudutab väidet hoiatamise eesmärgiga kordaja õigusvastase kohaldamise kohta, siis leidis Üldkohus vaidlustatud otsuse punktis 250, et vaidlusalusest otsusest ilmnesid selgelt asjaolud, mis võimaldasid komisjonil Eni SpA ja Versalise puhul kindlaks määrata kordaja, ning et vaidlusalusest otsusest ei nähtu, et komisjon oleks viidanud muudele asjaoludele kui asjaomaste ettevõtjate kogukäibed ja nende suhteline suurus. Üldkohus märkis otsuse punktis 251, et aastal 2005 oli Bayeri

ülemaailme käive 27,383 miljardit eurot, Dow ülemaailmne käive 37,221 miljardit eurot (st 35,93% suurem kui Bayeril) ja EniChemi ülemaailmne käive 73,738 miljardit eurot (st 169,28% suurem kui Bayeril ja 98,11% suurem kui Dow'l).

24 Seega asjaolu, et Versalise kordajat suurendati Dow kordajaga võrreldes 14,28% (2 ja 1,75), kusjuures Dow enda kordajat suurendati Bayeri kordajaga võrreldes 16,66% (1,75 ja 1,5), ei saanud Üldkohtu arvates kujutada endast võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist. Vastupidi tõdes Üldkohus vaidlustatud otsuse punktis 251, et komisjon oleks sel alusel võinud määrata veel suurema kordaja. Samas punktis on ka märgitud, et kuna komisjon ei pea trahvisumma kindlaksmääramisel kohaldama täpset matemaatilist valemit, siis ei teinud komisjon ilmset hindamisviga, kui ta lähtus kohaldatud kordajate määramisel asjaomaste ettevõtjate majandusliku võimsuse erinevusest.

25 Trahvi suurendamise kohta korduvuse alusel märkis Üldkohus vaidlustatud otsuse punktides 296, 298 ja 299, et vaidlusaluses otsuses viidatakse polüpropüleeni ja PVC II otsustele ning asjaolule, et „EniChem" oli nende otsuste adressaat. Üldkohtu arvates leidis komisjon sisuliselt, et sama ettevõtja ELTL artikli 101 tähenduses pani korduvalt toime rikkumise. Selles kontekstis meenutas Üldkohus, et komisjon „viitab [vaidlusaluse] otsuse põhjenduses 487 üldiselt „EniChemile", mille tähendus on [vaidlusaluse] otsuse põhjenduses 36 määratletud kui „iga Eni SpA omanduses olev äriühing"". See termin on Üldkohtu hinnangul „ebatäpne, vähemalt osas, mis puudutab juriidilisi isikuid, kes polüpropüleeni ja PVC II otsustes mainitud majandusüksuse moodustasid". Üldkohus lisas, et „polüpropüleeni otsuses mainitud äriühingut, st Anic [SpA-d vaidlusaluse otsuse põhjendustes 26–35] nimetatud juriidiliste isikute hulgas ei ole [ning need põhjendused] kirjeldavad […] peamiselt rikkumise ajal Eni [SpA] omanduses olnud äriühingute arengut, mis leidis aset pärast polüpropüleeni ja PVC II otsuste vastuvõtmist".

26 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 300 märkis Üldkohus, et kuigi komisjon viitas „[vaidlusaluse] otsuse leheküIje 262 joonealuses märkuses polüpropüleeni ja PVC II otsustele, tuues välja, et neis otsustes oli süüdistatavaks „Eni"", siis sõnale „Eni" siiski „[vaidlusaluses] otsuses kirjalikku selgitust ei anta", sest kui komisjon viitas äriühingule Eni Spa „kui teiste äriühingute emaettevõtjale, kasuta[s] ta sõna „Eni SpA"". Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 301 tõdes Üldkohus aga, et „eeldusel et kasutades […] sõna „Eni", viitab komisjon äriühingutele, kes kuuluvad Eni kontrollitavatest juriidilistest isikutest moodustunud „ettevõtjasse" EÜ artikli 81 tähenduses, tuleb märkida, et komisjon ei ole [vaidlusaluses] otsuses selle kohta esitanud ühtegi üksikasjalikku ja täpset tõendit". Üldkohus leidis, et „Üldkohtule esitatud dokumentides komisjon üksnes mainib, et Eni kontrollis „täielikult" äriühinguid, kellele olid suunatud polüpropüleeni ja PVC II otsused". Üldkohus lisas, et „[o]meti, lisaks asjaolule, et seda väidet ei toeta ükski tõend, ei ole seda [vaidlusaluses] otsuses välja toodud".

27 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 302 leidis Üldkohus, et „asjaomaste äriühingute struktuuri ja omandi areng on antud juhul iseäranis keeruline" ning et „polüpropüleeni otsus [on] adresseeritud Anic [SpA-le] ja Eni [SpA] nime selles otsuses ei esine". „Mis puudutab PVC II otsust, siis [Üldkohtu hinnangul] mainib komisjon selle põhjenduses 8 asjaolu, et Anic [SpA] „muutus" EniChem SpA-ks, ja põhjenduses 43 asjaolu, et sellise arengu tingisid „erinevad ümberkorraldused", esitamata edasisi täpsustusi". Üldkohus märkis, et „[p]ealegi selles otsuses Eni [SpA] nime enam ei esine" ning et „[s]eda silmas pidades pidi komisjon olema eriti täpne ja esitama kõik vajalikud üksikasjalikud tõendid selleks, et tõdeda, et [vaidlusaluses] otsuses nimetatud äriühingud ja polüpropüleeni ning PVC II otsustes nimetatud äriühingud moodustasid […] sama „ettevõtja"", mida komisjon ei teinud.

28 Seetõttu nõustus Üldkohus väitega, et trahvi põhisummat on korduvuse tõttu põhjendamatult suurendatud, tühistas vaidlusaluse otsuse artikli 2 punkti c osas, milles apellandile kinnitati määratava trahvi summaks 272,25 miljonit eurot, ning kinnitas selleks summaks 181,5 miljonit eurot. Ülejäänud osas jättis kohus hagi rahuldamata ning jättis poolte kohtukulud nende endi kanda.

Poolte nõuded

29 Versalis palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus täielikult või osaliselt, niivõrd kuivõrd Üldkohus jättis otsusega kohtuasjas T-59/07 rahuldamata apellandi hagi, ning sellest tulenevalt:

— tühistada vaidlusalune otsus täielikult või osaliselt;

— ja/või tühistada apellandile otsusega määratud trahv või vähendada seda;

— teise võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus täielikult või osaliselt, niivõrd kuivõrd Üldkohus jättis otsusega kohtuasjas T-59/07 rahuldamata apellandi hagi, ning suunata asi tagasi Üldkohtule sisuliseks lahendamiseks, lähtudes juhistest, mida Euroopa Kohus peab vajalikuks talle anda;

— mõista nii käesoleva menetluse kui ka kohtuasjaga T-59/07 seotud kohtukulud välja komisjonilt, ja

— jätta rahuldamata komisjoni vastuapellatsioonkaebus ning mõista kohtukulud välja komisjonilt.

30 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata;

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus, niivõrd kuivõrd Üldkohus tühistas osaliselt vaidlusaluse otsuse osas, mis puudutab korduvuse alusel raskendava asjaolu arvesse võtmist, ning selle tõttu vähendas trahvisummat, ja

— mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

31 Oma nõuete põhjendamiseks esitab Versalis kuus väidet, mis puudutavad vaidlustatud kohtuotsuse muutmist ja vaidlusaluse otsuse tühistamist.

32 Esimene väide puudutab asjaolu, et Üldkohus rikkus õigusnormi ja tõlgendas valesti teist vastuväiteteatist, kui kohus välistas, et vastuväiteteatise ja vaidlusaluse otsuse vaheline erinevus kujutab endast kaitseõiguste rikkumist. Teine väide puudutab seda, et kõnealuse rikkumise Versalisele omistamisega on rikutud õigusnormi ning selles osas on vaidlusalust kohtuotsust ebapiisavalt põhjendatud. Kolmas väide puudutab sisuliselt liidu õiguse rikkumist, tõendite moonutamist ning Üldkohtu poolt täieliku kohtuliku kontrolli teostamata jätmist. Neljanda väite kohaselt on trahvid valesti arvutatud ja rikkumine on põhjendamatult kvalifitseeritud „väga raskeks”, põhjendused on puudulikud ning puudulikult on teostatud kohtulikku kontrolli. Viienda väite kohaselt on sisuliselt tehtud hindamisviga ja esitatud ebapiisavad põhjendused osas, mis puudutab viga kordaja kindlaksmääramisel ning komisjoni poolt võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist. Kuuenda väite kohaselt Üldkohus rikkus ja kohaldas valesti liidu õigust ning põhjendas vaidlustatud kohtuotsust puudulikult, kui kohus tunnistas hagiavalduse teatavad lisad vastuvõetamatuks.

Esimene väide, et rikutud on õigusnormi ja valesti tõlgendatud teist vastuväiteteatist, kuna Üldkohus jõudis järeldusele, et vastuväiteteatise ja vaidlusaluse otsuse vaheline erinevus ei too endaga kaasa kaitseõiguste rikkumist

Poolte argumendid

33 Versalis väidab, et komisjon luges teda teises vastuväiteteatises ning juba esimeses vastuväiteteatises EniChem SpA-ga (nüüd Syndial) ühiselt vastutavaks peaaegu kogu rikkumise kestuse eest, samas kui ta tegutses BR-i ja ESBR-i sektoris vaid alates 1. jaanuarist 2002. Vaidlusaluses otsuses välistas komisjon vastupidi otseselt Syndialile igasuguse vastutuse panemise ning luges Versalise vastutavaks kogu rikkumise eest. Üldkohus lükkas tagasi nimetatud erinevust puudutava väite, märkides, et teises vastuväiteteatises peeti Syndiali vastutavaks üksnes piiratud ajavahemiku eest ning et sellest tuleneb, et Versalise eeldus oli vale. Komisjon järeldas aga teise vastuväiteteatise punktides 415 ja 416, et Syndial osales isiklikult rikkumises 20. maist 1996 kuni 20. oktoobrini 2002.

34 Versalis leiab, et kuna tema eeldus oli tegelikkuses õige, oleks Üldkohus pidanud nõustuma väitega kaitseõiguste rikkumise kohta. Nimelt ei olnud Versalisel võimalust vastata vaidlusaluses otsuses asuvale vastutuse omistamisele. Nii tuleb eristada asjaolu, kui isik on solidaarselt vastutav koos teise äriühinguga, asjaolust, kui isik on ainsana vastutav või ühiselt vastutav koos ühe äriühinguga, kuna äriühingud, kellele määratakse trahv, mis tuleb tasuda solidaarselt, peavad üldjuhul võrdsete osadega osalema trahvi tasumises. Lisaks lähtus apellant komisjoni menetluses oma kaitsestrateegias asjaolust, et teises vastuväiteteatises loeti Syndial solidaarselt vastutavaks peaaegu kogu rikkumise eest. Versalis otsustas seega oma kaitse puhul keskenduda sündmustele, mis toimusid ajavahemikus, mille jooksul ta ise tegeles kõnealuse tegevusega, nimelt 1. jaanuarist kuni 28. novembrini 2002.

35 Komisjon väidab sisuliselt vastu, et teise vastuväiteteatise punktis 416 tuvastas komisjon, et Versalis on isiklikult vastutav kõnealuse rikkumise eest ajavahemikus 20. maist 1996 kuni 28. novembrini 2002 ning Syndial ajavahemikus 20. maist 1996 kuni 20. oktoobrini 2002. Komisjon leidis ka teatise punktis 353, et Syndiali võib lugeda solidaarselt vastutavaks rikkumise eest, mille Versalis pani toime ajavahemikus 1. jaanuarist kuni 20. oktoobrini 2002. Selles teatises loeti apellant seega isiklikult vastutavaks kartellikokkuleppe kogu kestuse eest.

36 Komisjoni arvates on vähe usutav, et Versalis otsustas ennast kohaselt mitte kaitsta vaid asjaolu tõttu, et ühte osa karistusest, mis vastab vastutusele ajavahemiku eest 1. jaanuarist kuni 20. oktoobrini 2002, võib solidaarselt kanda sama kontserni teise äriühinguga. Versalis ja Syndial otsustasid oma kaitset kooskõlastada ja nad keskendusid erinevatele ajavahemikele, kuid mõlemad viitasid sõnaselgelt teineteise seisukohtadele muude ajavahemike osas. Versalis ei püüdnud tõendada, et menetluse tulemus oleks võinud olla teistsugune, kui teises vastuväiteteatises oleks välistatud Syndiali vastutus.

Euroopa Kohtu hinnang

37 Mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkides 84–87 toodud Üldkohtu järeldusi, mille kohaselt esiteks pandi teises vastuväiteteatises Syndialile kui Versalise emaettevõtjale vastutus üksnes piiratud ajavahemiku eest 1. jaanuarist kuni 20. oktoobrini 2002, mitte aga rikkumise kogu kestuse eest, ning teiseks põhineb Üldkohtus Versalise esitatud väide selle teatise ja vaidlusaluse otsuse vahelise erinevuse kohta seega valel eeldusel, siis tuleb tõdeda, et need järeldused on tõepoolest valed.

38 Nagu Versalis märkis õigesti apellatsioonkaebuses, siis on teise vastuväiteteatise punktis 416 märgitud, et Syndial kuulus ettevõtja hulka, mille moodustasid Eni SpA, Versalis ja Syndial ning mis pani kõnealuse rikkumise toime ajavahemikus 20. maist 1996 kuni 20. oktoobrini 2002, mitte üksnes ajavahemikus 1. jaanuarist kuni 20. oktoobrini 2002. Üldkohus ei saanud seega siis, kui ta lükkas

tagasi Versalise väite, mis puudutab ühelt poolt teise vastuväiteteatise ja teiselt poolt vaidlusaluse otsuse vahelist erinevust, millise otsuse adressaadiks ei olnud erinevalt teatisest Syndial, tugineda pelgalt järeldusele, et see väide põhineb „valel" eeldusel.

39 Siiski tuleb tõdeda, et Üldkohus ei teinud viga, kui ta otsustas, et vaidlusaluses otsuses ei ole selles kontekstis tehtud viga, mis Versalise jaoks kujutaks kaitseõiguste rikkumist.

40 Nagu tuleneb täpsemalt teise vastuväiteteatise punktist 416, tuvastas komisjon, et Eni SpA, Versalis ja Syndial moodustasid ühe ettevõtja ELTL artikli 101 tähenduses igal juhul 20. maist 1996 kuni 20. oktoobrini 2002, seega peaaegu rikkumise kogu kestuse jooksul. Järelikult ei saanud Versalisel olla kahtlusi asjaolu osas, et talle pandi süüks sel viisil piiritletud ettevõtja konkurentsivastane tegevus ja järelikult Syndiali igasugune konkurentsivastane tegevus. Kui Versalis vaatamata sellele asjaolule otsustas mitte võtta seisukohta väidetava konkurentsivastase tegevuse kohta ajavahemikus 20. maist 1996 kuni 1. jaanuarini 2002 ning kasutada selles osas Syndiali kaitseargumente, siis on see otsus kõnealuse ettevõtja valik, mis ei kujuta endast kaitseõiguste rikkumist. Peale selle ei nähtu ka, et ülesannete niisugune jagamine komisjoni esitatud etteheidetele vastamisel oleks Versalist kahjustanud.

41 Seda järeldust ei lükka ümber asjaolu, et teise vastuväiteteatise punktis 353 märkis komisjon, et Versalist ja Syndiali tuleb ka solidaarselt vastutavaks lugeda rikkumise eest ajavahemikus 1. jaanuarist kuni 20. oktoobrini 2002. Kõnealuses punktis 353 rõhutatakse aga üksnes seda. nagu selgelt ilmneb teatise punktidest 354–356, et isegi ajal, mil Eni SpA kontrollis Versalist vaid kaudselt, esines katkematu majanduslik järjepidevus ELTL artikli 101 tähenduses ettevõtja puhul, mille moodustasid Eni SpA, Versalis ja Syndial.

42 Lisaks, kuigi Versalis väidab, et oletus, mille kohaselt loeti ta rikkumise eest vastutavaks üksnes solidaarselt koos kahe teise äriühinguga, erineb selgelt oletusest, et ta loeti solidaarselt vastutavaks ainult ühe äriühinguga, ei tõenda ta aga, kuidas oleks vaidlusalune otsus võinud viia teistsuguse tulemuseni, kui ta oleks komisjoni menetluse käigus teadnud, et vaidlusaluse otsuse adressaat ei ole Syndial, vaid üksnes Eni SpA ja tema ise.

43 Järelikult on apellatsioonkaebuse esimese väite põhjendamiseks esitatud argumendid kaitseõiguste rikkumise kohta, mis seisneb teise vastuväiteteatise ja vaidlustatud otsuse lahknevuses, kuivõrd Syndial ei olnud lõpuks viimase adressaat, õiguslikult ja faktiliselt alusetud ning seega tuleb kõnealune väide tagasi lükata eespool toodud põhjendusel, millega tuleb asendada Üldkohtu esitatud põhjendus.

Teine väide, et Üldkohus on kõnealuse rikkumise Versalisele omistamisega rikkunud õigusnormi ning ebapiisavalt põhjendanud nende argumentide tagasilükkamist, mille apellant sellega seoses esitas

Poolte argumendid

44 Versalis on seisukohal, et Üldkohus rikkus isikliku vastutuse aluspõhimõtet, lükates tagasi väite, et valesti on omistatud vastutus sündmuste eest, mis leidsid aset ajavahemikus 20. maist 1996 kuni 1. jaanuarini 2002. Versalis leiab, et komisjon oleks pidanud tuvastama, et selle ajavahemiku osas on vastutavaks kaks eraldi isikut – Syndial ja tema ise.

45 Versalis väidab selles osas, et Euroopa Kohus on möönnud võimalust kalduda isikliku vastutuse põhimõttest kõrvale üksnes erandjuhul ning konkreetsetel tingimustel, mis käesolevas asjas ei ole täidetud. Syndial ei olnud lõpetatud õiguslikus või majanduslikus tähenduses, BR-iga ja ESBR-iga seotud tegevust ei olnud üle kantud eesmärgiga hoida kõrvale konkurentsi kaitset reguleerivatest normidest ning Versalis ja Syndial ei sõltunud samast ametiasutusest. Apellant ei esitanud ka omal algatusel avaldust, et võtta omaks vastutus Syndiali tegevuse eest.

46 Lisaks leiab Versalis, et puudus igasugune hoiatava mõju puudumise oht, juhul kui vastutus pannakse pigem Syndialile kui temale endale, arvestades, et kõnealune äriühing tegeleb veel majandustegevusega ning suudab tasuda karistuseks määratud summa. Hoiatava mõju kaotamise oht on kohtupraktika kohaselt põhiline kriteerium, mis võimaldab kalduda kõrvale isikliku vastutuse põhimõttest. Selles osas viitab Versalis nimelt 29. märtsi 2011. aasta otsuse kohtuasjas C-352/09 P: ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon (EKL 2011, lk I-2359) punktile 144.

47 Igal juhul jättis Üldkohus kontrollimata Versalist ja Syndiali ühendavate majanduslike ja organisatsiooniliste sidemete tugevuse ning piirdus tõdemusega, et neid kahte äriühingut „omas täielikult, otseselt või kaudselt [Eni SpA]". Üldkohus rikkus seega õigusnormi. Kohus ei põhjendanud niisiis piisavalt seda, miks ta lükkas tagasi talle esitatud vastavad argumendid.

48 Komisjon väidab vastu, et Euroopa Kohus ei piiranud omandava äriühingu vastutuse juhtusid olukordadega, kus võõrandav äriühing võõrandas kogu majandustegevuse. Kohtupraktika kohaselt on oluline vaid „struktuurilise seose" olemasolu samasse kontserni kuuluva kahe äriühingu vahel ning see põhimõte ei piirdu olukordadega, kus huvitatud ettevõtjad sõltuvad samast ametiasutusest.

49 Komisjon peab asjakohatuks Versalise argumenti, mille kohaselt puudub seetõttu, et Syndial on olemasolev ja tegutsev äriühing, hoiatava mõju puudumise oht juhul, kui vastutus pannakse pigem Syndialile kui apellandile, kuna kohtupraktikas ei piirata võimalust karistada omandavat ettevõtjat pelgalt oletusel, et võõrandav äriühing lõpetati õiguslikus või majanduslikus tähenduses.

50 Mis puudutab Versalist ja Syndiali ühendavaid majanduslikke ja organisatsioonilisi sidemeid, siis Euroopa Kohus järeldas 7. jaanuari 2004. aasta otsuses liidetud kohtuasjades C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P: Aalborg Portland jt *vs.* komisjon (EKL 2004, lk I-123), et esinevad struktuurilised sidemed, millega on põhjendatud määrata karistus omandavale äriühingule pelgalt asjaolu tõttu, et kartelliga seotud ettevõtja loovutas kõnealuse tegevuse teisele äriühingule, mille üle oli tal 50% suurune kontroll. Seega on ilmne, et kuna omandajal oli 100% kontroll, esines käesoleval juhul majanduslik järjepidevus. Vaidlustatud kohtuotsus on selles osas piisavalt põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

51 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt viitab liidu konkurentsiõigus ettevõtjate tegevusele ning ettevõtja mõiste hõlmab igat majandustegevusega tegelevat üksust, sõltumata selle üksuse õiguslikust vormist ja rahastamisviisist. Juhul kui selline üksus rikub konkurentsieeskirju, tuleb tal isikliku vastutuse põhimõtte alusel ka selle rikkumise eest vastutada (vt selle kohta eelkõige 11. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-280/06: ETI jt, EKL 2007, lk I-10893, punktid 38 ja 39 ning seal viidatud kohtupraktika).

52 Euroopa Kohus on juba otsustanud, et kui kaks üksust moodustavad ühe majandusüksuse, ei takista asjaolu, et rikkumise toimepannud üksust enam ei eksisteeri, iseenesest karistamast üksust, millele anti üle tema majandustegevus. Eelkõige on selline karistamine lubatav juhul, kui üksuseid kontrollib sama isik ning nende tihedate majanduslike ja organisatsiooniliste seoste tõttu kohaldatakse nende suhtes sisuliselt samu ettevõtlusalaseid eeskirju (vt eespool viidatud kohtuotsus ETI jt, punktid 48 ja 49 ning seal viidatud kohtupraktika).

53 Käesoleval juhul – nagu nähtub vaidlusaluse otsuse põhjendustest 368 ja 369 – tuvastas komisjon, et Eni SpA, Versalis ja Syndial moodustasid kõnealuse rikkumise kestuse ajal ühe ettevõtja. Lisaks, kuna Eni SpA-le kuulus kogu kõnealuse aja jooksul otseselt või kaudselt kogu või peaaegu kogu kapital mitte ainult Versalises, vaid ka Syndialis, mida Versalis ei vaidlusta, võis komisjon kooskõlas väljakujunenud kohtupraktikaga tugineda eeldusele, et Eni SpA-l oli tegelikult oma tütarettevõtjate üle

otsustav mõju (vt selle kohta 3. mai 2012. aasta otsus kohtuasjas C-289/11 P: Legris Industries *vs.* komisjon, punktid 46–48 ning seal viidatud kohtupraktika). Seda eeldust ei ole käesolevas kohtuasjas ümber pööratud.

54 Neid asjaolusid arvestades tuleb tõdeda, et komisjonil oli õigus omistada kõik Syndiali toimepandud rikkumised Versalisele sõltumata asjaolust, et Syndial eksisteerib jätkuvalt.

55 Seda järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et Euroopa Kohus otsustas eespool viidatud kohtuotsuses ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon, et käesoleva kohtuotsuse punktis 52 viidatud juhtumiga on tegemist olukorras, kus üksus, kes pani rikkumise toime, on lõpetatud õiguslikus või majanduslikus mõttes, kuna karistus, mis on määratud ettevõtjale, kes ei tegele enam äritegevusega, võib kaotada oma hoiatava mõju (vt eespool viidatud kohtuotsus ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon, punkt 144), kuna sellest kohtuotsusest ei tulene täpselt, et rikkumise süükspanemine üksusele, kes ei ole seda toime pannud, on piiratud üksnes juhtudega, mil rikkumise toime pannud äriühingule karistuse kohaldamisel puudub hoiatamise eesmärk.

56 Eespool viidatud kohtuotsuses ETI jt, mille Euroopa Kohus tõi sõnaselgelt välja eespool viidatud kohtuotsuse ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon punktis 144, otsustas Euroopa Kohus, et komisjonil oli õigus omistada kõnealune rikkumine äriühingule, kes ei pannud toime rikkumisi olukorras, kus rikkumise toime pannud üksus jätkas ettevõtjana majandustegevust teistel turgudel (vt eespool viidatud kohtuotsus ETI jt, punkt 45). Euroopa Kohus tugines selle hinnangu puhul asjaolule, et asjaomased äriühingud kuulusid nende õigusvastase käitumise ajal samale avalik-õiguslikule asutusele (eespool viidatud kohtuotsus ETI jt, punkt 50).

57 Samuti tuleb tõdeda, et eespool viidatud kohtuotsuse ETI jt ulatus ei ole erinevalt Versalise väidetust piiratud juhtudega, mil asjaomaste üksuste üle omab kontrolli ametiasutus. Selle otsuse punktis 44 täpsustas Euroopa Kohus, et tähtsust ei oma asjaolu, et tegevust ei otsustanud üle anda mitte eraisikud, vaid seadusandja erastamise eesmärgil. Euroopa Kohus leidis seega, et võib esineda kahtlusi küsimuses, kas rikkumine on õigusjärglasest üksusele süükspandav juhul, kui esineb kõige enam üksnes ametiasutuse teostatav ühine kontroll, kuid Euroopa Kohus hajutas need kahtlused. Seevastu ei saa mingit kahtlust niisuguse süükspanemise osas olla juhul, kui vastavat kontrolli – nagu käesolevas asjas – teostab eraõiguslik äriühing.

58 Neid asjaolusid arvestades ei rikkunud Üldkohus seega õigusnormi, kui ta tõdes, et komisjon võis õiguspäraselt panna kõik kõnealused konkurentsivastased rikkumised süüks Versalisele.

59 Mis puudutab põhjenduse väidetavat puudumist, siis tõi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 120–131 üksikasjalikult välja põhjused, miks ta luges selle kohta esimeses kohtuastmes esitatud väite põhjendamatuks. Nimetatud kohtuotsuse põhjendused ei anna seega alust kahelda kaalutlustes, millele Üldkohus rajas oma otsuse selles küsimuses ning need võimaldavad Euroopa Kohtul järelikult teostada oma kontrolli. Seega ei ole vaidlustatud kohtuotsus selles suhtes põhjendamata.

60 Kuna apellatsioonkaebuse teise väite põhjenduseks esitatud argumendid ei ole tulemuslikud, tuleb väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide, et Üldkohus on rikkunud liidu õigust, kohaldanud liidu õigust valesti, moonutanud tõendeid ning jätnud teostamata täieliku kohtuliku kontrolli

Poolte argumendid

61 Versalis on seisukohal, et Üldkohus lükkas ekslikult tagasi argumendid väidetava vastuolulisuse kohta kolme avalduse, mille tegi Bayer oma õigusnõustaja K. vahendusel, ning argumentide vahel, mille ta esitas ise seoses Dow töötaja N-i avaldusega. Selles osas tugines Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 180 ja 198 põhimõttele, et komisjoni küsimustele ettevõtja kui sellise nimel koostatud vastuste usaldusväärsus on suurem kui ettevõtja töötaja antud vastus.

62 Siiski puudutasid need argumendid igal juhtumil vastuolulisust asjaomaste ettevõtjate nimel tehtud avalduste vahel. Nagu nähtub nimelt nende suuliste avalduste transkriptsioonist, mille tegi haldusmenetluses N., kes on kõnealuse rikkumise otsene tunnistaja ning kes kirjeldas asjaolusid väga erinevalt komisjoni rekonstrueeringust vaidlusaluses otsuses, siis tegi ta oma avaldused Dow, mitte aga enda nimel. Üldkohus tegi seega vea, kui ta kohaldas asjaomastelt ettevõtjatelt endilt pärinevate avalduste „ülimuslikkuse põhimõtet" nende ettevõtjate töötajate avaldustele ning lükkas järelikult tagasi Versalise esitatud õigustavad tõendid paljude asjaolude kohta, mida tuleb selle kartelli olemasolu puudutavas hinnangus arvesse võtta.

63 Versalis leiab, et vajalik on need argumendid uuesti analüüsida, selleks et kontrollida, kas vaidlusaluses otsuses nimetatud konkurentide vahelised kontaktid kujutasid tõepoolest kartellikokkulepet hindade kindlaksmääramiseks ja turu jagamiseks või oli tegemist üksnes liidu konkurentsieeskirjade juhuslike rikkumistega, mis kõige enam seisnesid tundliku äriteabe vahetamises. Versalis märgib, et leebema kohtlemise taotluse esitajate välja toodud teatavad faktilised asjaolud lükkas Üldkohus juba tagasi Üldkohtu 13. juuli 2011. aasta otsuses kohtuasjas T-44/07: Kaučuk *vs.* komisjon (EKL 2011, lk II-4601), 13. juuli 2011. aasta otsuses kohtuasjas T-45/07: Unipetrol *vs.* komisjon (EKL 2011, lk II-4629) ning 13. juuli 2011. aasta otsuses kohtuasjas T-53/07: Trade-Stomil *vs.* komisjon (EKL 2011, lk II-4657), mis on tehtud hagiavalduste kohta, mille on esitanud vaidlusaluse otsuse adressaadiks olevad kolm ülejäänud äriühingut, nimelt Kaučuk, Unipetrol a.s. ja Stomil, ning mis tõid kaasa kõnealuse otsuse täieliku tühistamise neid äriühinguid puudutavas osas.

64 Komisjon väidab, et kõnealune rikkumine tuvastati suure hulga tõendite alusel, millest vaid mõni vaidlustati Üldkohtus. Asjaolu, et Üldkohus omistas Bayeri avaldusele suurema tõendusliku väärtuse kui teistele avaldustele, oli tingitud asjaolust, et nimetatud avaldus oli kooskõlas toimiku muude materjalidega, mida Versalis ei vaidlustanud. Igal juhul ei lähe Versalise viidatud avaldused vastuollu teiste avaldustega, millel põhineb vaidlusalune otsus, ning on ilmne, et need küsimused puudutavad asjaolude tuvastamist. See jääb aga Euroopa Kohtu kontrolli alt välja.

Euroopa Kohtu hinnang

65 Oma kolmandas väites leiab Versalis sisuliselt, et Üldkohus tegi vea, kui andis teatavatele Bayeri ja Dow nimel tehtud avaldustele eriti suure tõendusliku jõu, samas kui muud avaldused, mis pärinesid samadelt ettevõtjatelt ja olid samuti tehtud nende nimel, olid vastuolus esimesena nimetatud avaldustega.

66 Väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb, et ainult Üldkohus on pädev ühelt poolt tuvastama fakte, välja arvatud juhul, kui tema järelduste sisuline ebatäpsus on tingitud talle esitatud toimiku dokumentidest, ja teiselt poolt neid fakte hindama. Seega ei ole faktide hindamine iseenesest Euroopa Kohtu kontrollile alluv õiguslik küsimus, välja arvatud juhul, kui on moonutatud kohtule esitatud tõendeid (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Legris Industries *vs.* komisjon, punkt 51 ning seal viidatud kohtupraktika).

67 Käesoleval juhul ei põhista Versalis oma väiteid sellega, et toimiku dokumentidel rajanevad Üldkohtu järeldused on sisuliselt ebatäpsed.

68 Mis puudutab tõendite võimalikku moonutamist, siis lähtub Versalis oma apellatsioonkaebuse punktis 35 toodud eeldusest, et tema argumendid „puudutavad" tõendite moonutamist Üldkohtu poolt, kuna viimane välistas Versalise esitatud olulised õigustavad tõendid paljude asjaolude kohta, mida tuleb kartelli olemasolu puudutavas hinnangus arvesse võtta.

69 Selles osas tuleb tõdeda, et vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 180 ja 198 ilmneb, et ekslik on kõnealune eeldus, mille kohaselt Üldkohus sisuliselt jättis arvesse võtmata Versalise esitatud õigustavad tõendid asjaolu tõttu, et ta andis teatavatele Bayeri ja Dow nimel tehtud avaldustele eriti suure tõendusliku jõu. Üldkohus tuvastas punktides 180 ja 198 aga üksnes, et Bayeri ja Dow töötajate avaldustel ei saa olla „suuremat" tõenduslikku väärtust kui nende äriühingute avaldustel.

70 Lisaks, nagu ilmneb nimelt vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 180 ja 197, ei lähtunud Üldkohus faktide hindamisel üksnes Bayeri ja Dow teatavatest avaldustest, vaid ka Shelli avaldustest ning paljudest dokumentaalsetest tõenditest.

71 Sellest tuleneb, et Versalis kritiseerib tegelikult hinnangut kui sellist, mille Üldkohus andis asjaoludele, tõenditele ja neid puudutavatele argumentidele, ning heidab Üldkohtule ette, et viimane ei lugenud piisavaks argumente, mille ta esitas rikkumise puudumise tõendamiseks. Järelikult püüab Versalis saada Euroopa Kohtult uut hinnangut Üldkohtu tuvastatud asjaolude ning esitatud tõendite kohta, mis vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 66 viidatud kohtupraktikale jääb Euroopa Kohtu kontrolli alt välja.

72 Seega tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata Versalise poolt apellatsioonkaebuse kolmanda väite põhjendamiseks esitatud argumendid ning kolmas väide ise.

Neljas väide, et trahvide arvutamisel ja rikkumise kvalifitseerimisel „väga raskeks" on rikutud liidu õigust ning puudulikult on teostatud kohtulikku kontrolli

Poolte argumendid

73 Esiteks väidab Versalis, et Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 225 ekslikult, et „kokkulepped või kooskõlastatud tegevus, mille eesmärk on eelkõige – nagu käesolevas asjas – taotlushindade kindlaksmääramine või turuosade jagamine, võivad ainuüksi oma laadi tõttu kaasa tuua kvalifitseerimise „väga raskeks" rikkumiseks, ilma et komisjon peaks tõendama rikkumise tegelikku mõju turule". Versalis leiab, et suuniste punkti 1 A esimesest lõigust ja Üldkohtu praktikast tuleneb, et rikkumise raskuse hindamisel peab komisjon arvesse võtma rikkumise tegelikku mõju turule, kui ilmneb, et mõju on mõõdetav. Esimene vastuväiteteatis, milles komisjon esitas selle kohta ammendava analüüsi erinevalt teises vastuväiteteatises kajastuvast lähenemisest, ning apellatsioonkaebusele lisatud uurimused tõendavad, et käesolevas asjas on see mõju, mis on piiratud, tõepoolest mõõdetav.

74 Lisaks tuleneb Üldkohtu praktikast, et horisontaalseid hinnakartelle võib lugeda pelgalt „raskeks" või nende puhul võib olla väiksema trahvi määramine põhjendatud, kui nagu käesolevas asjas nende kahjulik mõju turule on piiratud.

75 Teise võimalusena väidab Versalis, et komisjon pidi välja tooma muud tegurid, mida ta võttis arvesse, et põhjendada trahvi lähtesumma suurendamist rohkem kui kohaldatav miinimumsumma 20 miljonit eurot, mis on ette nähtud „väga raskete" rikkumiste puhul. Üldkohus rikkus seega õigusnormi, kuna ta ei käsitlenud seda teemat.

76 Teiseks leiab Versalis, et Üldkohus ei analüüsinud „mõistlikult ja kohaselt" peamisi tegureid, mida võetakse rikkumise raskuse hindamisel arvesse. Kohus piirdus kinnitusega, et on piisav, kui komisjon tõdes, et selles osas on süükspandav tegevus olemuslikult „väga raske", ning kohus hoidus arvesse võtmast rikkumise mõju turule. Siiski esitas apellant Üldkohtule andmed, et viimane viiks läbi konkreetse analüüsi, kuigi kohus pidi sellise analüüsi tegema, esitama nende andmete kohta oma vastava hinnangu ning tegema järeldused, mis sellest tulenevad trahvi vähendamise nõude osas.

77 Kolmandaks väidab Versalis, et Üldkohus moonutas asjaolusid, kuna kohus ei võtnud nõuetekohaselt arvesse kohtuasja olulisi asjaolusid. Nimelt leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 229, et „[miski] ei võimalda […] tõdeda, et komisjon oleks [vaidlusaluses] otsuses eksinud, hinnates asjaomase turu väärtuseks aastal 2001 „vähemalt" 550 miljonit eurot". Siiski, nagu ilmneb esimese kohtuastme toimikus asuvatest dokumentidest, vähendas komisjon oluliselt asjaomase turu koguväärtust ning järelikult eeldas ekslikult, et kartell hõlmas peaaegu 90% sellest turust 60% asemel, nagu ta märkis teises vastuväiteteatises.

78 Vastupidi punktis 229 asuvatele kaalutlustele, mille kohaselt „ei võimalda miski tõdeda, et seda arvu puudutaval vähendamisel tehtud viga oleks [Versalisele] kahjulik olnud", olid rikkumisega seotud ettevõtjate turuosad rikkumise raskuse hindamisel võimalikud asjakohased tegurid. Lisaks tuleb väidetava kartelliga seotud turuosa igal juhul lugeda veel väiksemaks vaidlusaluses otsuses arvutatust, kuna kõnealuse kartelli liikmete grupist oli välja jäetud kaks kartelliga algselt sisuliselt seotud ettevõtjat, nimelt Kaučuk ja Stomil.

79 Komisjon väidab vastu, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et horisontaalsed hinnakartellid kuuluvad liidu konkurentsiõiguse kõige raskemate rikkumiste hulka. Nimelt tuleneb 3. septembri 2009. aasta otsusest kohtuasjas C-534/07 P: Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon (EKL 2009, lk I-7415, punkt 75) ja 8. detsembri 2011. aasta otsusest kohtuasjas C-272/09 P: KME Germany jt *vs.* komisjon (EKL 2011, lk I-12789, punkt 34), samuti suunistest, et niisuguse kartelli tegelik mõju turule ei ole trahvitaseme kindlaksmääramisel otsustav kriteerium, vaid üks teguritest, mida võib arvesse võtta, kui see on mõõdetav. Asjaolu, et komisjon loobus teises vastuväiteteatises kõnealustel turgudel hindade arenemise analüüsist, mis oli esitatud esimeses vastuväiteteatises, ei tähenda siiski, et asjaomane kartellikokkulepe ei oleks mõjutanud turgu – see on oletus, mida apellant ei ole enam tõendanud.

80 Igal juhul leiab komisjon, et konkreetse mõju tuvastamine turul oli vaid täiendav element, mis võimaldas tal suurendada trahvi arvutamise lähtesummat.

81 Lõpuks ei võtnud Üldkohus õigesti arvesse Versalise esitatud turu-uuringuid, kuna kõnealust rikkumist oleks võidud lugeda „väga raskeks" selle laadi tõttu ning mainitud uuringud põhinesid puudulikel andmetel. Asjaomase turu väärtuse osas väidab komisjon, et Üldkohus ei moonutanud kuidagi asjaolusid, kui ta hindas turu väärtuseks „vähemalt" 550 miljonit eurot 2001. aastal. Igal juhul ei tuginenud komisjon rikkumise raskuse hindamisel turuosale, mida kontrollivad kartellis osalevad ettevõtjad.

Euroopa Kohtu hinnang

82 Esiteks, mis puudutab kõnealuse rikkumise tagajärgede olulisust, siis tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu konkurentsiõiguse rikkumiste raskusaste kindlaks määrata mitme asjaolu põhjal, kusjuures kohustuslikult arvesse võetavatest kriteeriumidest ei ole kehtestatud siduvat või ammendavat loetelu (vt eelkõige 19. detsembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-445/11 P: Bavaria *vs.* komisjon, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika). Mis puudutab konkreetsemalt rikkumise tegelikku mõju turule, siis see ei ole trahvide taseme kindlaksmääramisel otsustav kriteerium (vt eespool viidatud kohtuotsus KME Germany jt *vs.* komisjon, punkt 34, ning 8. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-389/10 P: KME Germany jt *vs.* komisjon, EKL 2011, lk I-13125, punkt 44).

83 Horisontaalseid hinnakartelle või turgude jagamise kokkuleppeid võib samuti lugeda väga rasketeks rikkumisteks ainuüksi nende laadi tõttu, ilma et komisjon peaks tõendama rikkumise tegelikku mõju turule (vt eelkõige 13. detsembri 2012. aasta määrus kohtuasjas C-654/11 P: Transcatab *vs.* komisjon, punkt 42). Käesolevas asjas on rikkumise tegelik mõju vaid üks mitmest tegurist, mille alusel – juhul, kui seda mõju saab mõõta – on komisjonil võimalik määrata 20 miljoni euro suurusest minimaalsest võimalikust trahvisummast suurem trahvi lähtesumma (eespool viidatud kohtuotsus Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punkt 75).

84 Seega, kui Üldkohus oleks võtnud arvesse kõnealuse rikkumise tegelikku mõju turule, eeldusel et see mõju oli tõepoolest mõõdetav, oleks ta seda teinud täiendavalt. Lisaks, kuna kõnealune rikkumine on olemuselt väga raske, oleks selle tegeliku mõju arvesse võtmine toonud kaasa vaid trahvi suurendamise. Versalise argument on seega tulemusetu (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punkt 75, ning eespool viidatud kohtumäärus Transcatab *vs.* komisjon, punktid 43 ja 44).

85 Teiseks, mis puudutab argumenti, et Üldkohus ei analüüsinud „mõistlikult ja kohaselt" peamisi tegureid, mida võetakse rikkumise raskuse hindamisel arvesse, kuna kohus jättis analüüsimata Versalise esitatud andmed, esitamata nende andmete kohta oma vastava hinnangu ning tegemata järeldused, mis sellest tulenevad trahvi vähendamise nõude osas, siis piisab tõdemisest, et Üldkohus esitas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 219–233 üksikasjaliku ülevaate teguritest, mida ta rikkumise raskuse hindamiseks arvesse võttis. See argument on järelikult põhjendamatu. Pelk asjaolu, et Üldkohus on ka selles osas oma täieliku pädevuse raames kinnitanud mitut vaidlusaluses otsuses komisjoni poolt antud hinnangu elementi, ei kõiguta seda järeldust (vt selle kohta 22. novembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-89/11 P: E.ON Energie *vs.* komisjon, punkt 133).

86 Kolmandaks ei ole tulemuslikud argumendid, mille kohaselt moonutas Üldkohus asjaolusid, kui ta leidis, et miski ei võimalda tõdeda, et komisjon oleks eksinud, hinnates asjaomase turu väärtuseks „aastal 2001 „vähemalt" 550 miljonit eurot".

87 Selles osas tuleb täpsustada, et Versalis ei suutnud tõendada, et väär on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 229 asuv Üldkohtu järeldus, et „[miski] ei võimalda[nud] […] tõdeda, et [asjaomase turu hinnangut] puudutaval vähendamisel tehtud viga oleks [Versalisele] kahjulik olnud", ega kinnitada, et selle järeldusega on moonutatud asjaolusid.

88 Versalis kinnitab ise apellatsioonkaebuse punktis 64, et rikkumisega seotud ettevõtjate turuosad olid rikkumise raskuse hindamisel „võimalikud" asjakohased tegurid. Siiski ei tuginenud komisjon, kui ta kehtestas kõnealuses rikkumises osalenud igale ettevõtjale trahvi diferentseeritud lähtesumma, vaidlusaluse otsuse põhjendustes 66 ja 467 täpsemalt nende ettevõtjate turuosadele, vaid ettevõtjate BR-i ja ESBR-i müügikäibele. Seega ei ole tulemuslik Versalise argument, mille kohaselt korrigeeris komisjon vaidlusaluses otsuses asuvat asjaomase turu hinnangut, võrreldes teises vastuväiteteatises toodud hinnanguga.

89 Seega, kuna ükski neljanda väite põhjendamiseks esitatud argument ei ole põhjendatud, tuleb see väide tagasi lükata.

Viies väide, et Üldkohtus esitatud 12. väide on vastuolus liidu õigusega tagasi lükatud

Viienda väite esimene osa, mille kohaselt on tehtud hindamisviga ning esitatud ebapiisavad ja vastuolulised põhjendused küsimuses, kas komisjon on piisavalt põhjendanud kordaja kindlaksmääramist

– Poolte argumendid

90 Versalis heidab Üldkohtule ette, et viimane ei võtnud kohaselt arvesse seda, et komisjon jättis märkimata kõik tegurid, mis võimaldasid tal määrata kordaja 2 Eni SpA poolt kontrollitavatele äriühingutele, ning et Üldkohus esitas selle kohta ebapiisavad ja vastuolulised põhjendused.

91 Üldkohus leidis, et hoiatamise tegurit „hinnatakse mitmeid asjaolusid ja mitte ainult asjassepuutuva ettevõtja konkreetset olukorda arvestades", nagu on Euroopa Kohus otsustanud juba 29. juuni 2006. aasta otsuses kohtuasjas C-289/04 P: Showa Denko *vs.* komisjon (EKL 2006, lk I-5859) punktides 23 ja 24. Siiski läks Üldkohus iseendaga vastuollu, leides, et ettevõtjate kogukäive ja suhteline suurus, mida komisjon arvesse võttis, olid piisavad ning et „[vaidlusalusest] otsusest ei nähtu, et komisjon oleks otseselt viidanud muudele asjaoludele", kuigi kohus tõdes samal ajal vaidlustatud kohtuotsuse punktides 249 ja 250, et vaidlusaluse otsuse tekstis kasutatud üldine väljend „juhtumi asjaolud" ei tekitanud segadust muude elementide olemasolu osas, mida komisjon pidi arvesse võtma.

92 Versalis väidab, et kui Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 250, et „väljendit „juhtumi asjaolud" [võib] mõista nii, et see viitab […] asjaomaste ettevõtjate kogukäivetele ja nende suhtelisele suurusele", siis ei põhjendanud kohus kõnealust hinnangut õiguslikult piisavalt. Selles osas on asjakohatu fakt, et komisjon kinnitas nimetatud asjaolu kohtuistungil.

93 Komisjon on seisukohal, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 250 Üldkohtu toodud kaalutlus on selge ja laitmatu. Vaidlusaluse otsuse ühestki elemendist ei nähtu, et komisjon võttis arvesse muid elemente peale asjaomase ettevõtjate kogukäibe ja suhtelise suuruse.

– Euroopa Kohtu hinnang

94 Esiteks, mis puudutab viidet eespool toodud kohtuotsusele Showa Denko *vs.* komisjon, siis tuleb tõdeda, et Versalis on seda otsust valesti tõlgendanud. Euroopa Kohus leidis nimetatud otsuse punktis 23, et hoiatamise tegurit hinnatakse mitut asjaolu, mitte ainult asjassepuutuva ettevõtja konkreetset olukorda arvestades, ning viitas selles kohtuasjas kohtujurist Geelhoedi ettepaneku punktidele 53–55, kus märgiti sisuliselt, et hoiatamise eesmärgiga kordaja ei tähenda mitte ainult „üldist hoiatamist" niisuguse tegevuse tähenduses, millega pärsitakse üldiselt kõigi äriühingute tahet panna kõnealune rikkumine toime, vaid ka „konkreetset hoiatamist", selleks et hoiatada konkreetset kostjat eeskirjade tulevikus uuesti rikkumise eest. Euroopa Kohus kinnitas ka selles otsuses, et komisjon ei pea piirduma oma hinnangus teguritega, mis puudutavad ainult asjassepuutuva ettevõtja konkreetset olukorda.

95 Euroopa Kohus ei ole siiski otsustanud, et komisjon või vajadusel Üldkohus oleks juhul, kui nad määravad kindlaks hoiatamise eesmärgiga kordaja, igal juhul kohustatud võtma arvesse muid tegureid kui asjaomaste ettevõtjate kogukäive ja suhteline suurus.

96 Selles kontekstis tuleb teiseks tõdeda, et kriteeriumid, mille komisjon võttis hoiatamise eesmärgiga kordaja määramisel arvesse, nimelt asjaomaste ettevõtjate suhteline suurus ja nende kogukäive, nähtuvad selgelt vaidlusaluse otsuse põhjendustest 474 ja 475. Nagu Üldkohus õigesti otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 250, ei lükka seda järeldust ümber asjaolu, et komisjon viitas samuti

„juhtumi asjaoludele", arvestades, et vaidlusalusest otsusest ei tulene, et komisjon oleks sõnaselgelt viidanud muudele elementidele kui need, mis on juba mainitud, ning et väljendit „juhtumi asjaolud" tuleb mõista nii, et need puudutavad asjaomaste ettevõtjate kogukäivet ja suhtelist suurust.

97 Mis puudutab hoiatamise eesmärgiga kordaja kindlaksmääramisel kasutatud kriteeriumide põhjendamist, siis tuleb tõdeda, et Üldkohus põhjendas oma hinnanguid vaidlustatud kohtuotsuse punktides 242–250 selles osas üksikasjalikult. Selles põhjenduses puuduvad vastuolud ja rikutud ei ole õigusnormi ning kooskõlas väljakujunenud kohtupraktikaga nähtub põhjendusest selgelt ja ühemõtteliselt Üldkohtu arutluskäik, mis võimaldab Versalisel mõista vastuvõetud otsuse põhjendusi ning Euroopa Kohtul teostada oma kohtulikku kontrolli (vt selle kohta eelkõige 2. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-202/07 P: France Télécom *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-2369, punkt 29 ning seal viidatud kohtupraktika).

98 Viienda väite esimene osa on järelikult põhjendamatu.

Viienda väite teine osa, mille kohaselt on tehtud hindamisviga ning esitatud ebapiisavad ja vastuolulised põhjendused küsimuses, kas komisjon on rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet

– Poolte argumendid

99 Versalis väidab, et kuna komisjon otsustas trahvisumma arvutamisel kasutada aritmeetilist meetodit, on ta seotud sellele meetodile omaste eeskirjadega, välja arvatud juhul, kui kartelli kõigi liikmete puhul esineb sõnaselge põhjendus. Üldkohus möönis 29. aprilli 2004. aasta otsuses liidetud kohtuasjades T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 ja T-252/01: Tokai Carbon jt *vs.* komisjon (EKL 2004, lk II-1181), et tegemist on võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega olukorras, kus kordaja 1,25 määrati ühele ettevõtjale ning kordaja 2,5 kehtestati teisele ettevõtjale, samas kui neist esimese käive oli teise omast poole suurem. Kõnealune kohtuotsus loob selgelt otsese seose käibe tõusu ning kordaja suurendamise vahel. Üldkohus kaldus vaidlustatud kohtuotsuses aga nendest põhimõtetest kõrvale.

100 Apellant leiab, et arvestades kõnealuses rikkumises osalenud ettevõtjate käivet, oleks Üldkohus pidanud võrdse kohtlemise põhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimise tagamiseks ning samal ajal suurema kordaja kui 3 kohaldamise vältimiseks kohaldama Bayeri suhtes kordajat 1,25, mitte aga kordajat 1,5, ning seega kohaldama Dow'le kordajat 1,33, EniChemile kordajat 1,66 ning Shellile kordajat 3. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 251 asuv Üldkohtu kinnitus, mille kohaselt „nähtub [vaidlusalusest] otsusest, et EniChemile määratud kordaja arvutati Dow'le ja mitte Shellile määratud kordajate alusel", on tulemusetu, kuna võrdse kohtlemise põhimõtet kohaldatakse sama kartelli kõigile liikmetele.

101 Komisjon leiab, et apellant ei ole tõendanud õigusnormi rikkumist, vaid pakub arvutamiseks pigem välja asendusmeetodi, mille tulemusel kohaldataks talle väiksemat kordajat. Kuna nõue puudutab ka teistele ettevõtjatele määratud trahve, on see vastuvõetamatu. Lisaks viitab komisjon 16. novembri 2000. aasta otsusele kohtuasjas C-283/98 P: Mo och Domsjö *vs.* komisjon (EKL 2000, lk I-9855, punkt 47), mille kohaselt ei saa komisjonilt üksnes aritmeetiliste valemite mehaaniliselt kasutamist nõudes võtta kaalutlusõigust. Võimalus mitte kohaldada kordajat suurusega üle 3, millega Versalis näib nõustuvat, viiks ettevõtjate suurusega võrreldes kordajate teatava vähenemiseni, mis oleks apellandile ka väga kasulik.

– Euroopa Kohtu hinnang

102 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on hoiatava mõju raames kordaja eesmärk ning selles kontekstis kõnealuse ettevõtja suuruse ja koguvahendite arvestamine seotud mõjuga, mida nimetatud ettevõtjale soovitakse avaldada, kuna sanktsioon ei tohi ettevõtja finantsilise võimsusega võrreldes olla tühine (vt selle kohta eelkõige 17. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas C-413/08 P: Lafarge *vs*. komisjon, EKL 2010, lk I-5361, punkt 104, ning 7. veebruari 2012. aasta määrus kohtuasjas C-421/11 P: Total ja Elf Aquitaine *vs*. komisjon, punkt 82).

103 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb samuti, et Üldkohus ei saa oma täieliku pädevuse raames, nõudes üksnes niisuguse aritmeetilise arvutusmeetodi mehaanilist kasutamist, mis põhineb vaid asjaomase ettevõtja käibel, võtta komisjonilt trahvisumma kindlaksmääramisel kaalutlusõigust (vt selle kohta eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Mo och Domsjö *vs*. komisjon, punkt 47). Sobiva trahvi kindlaksmääramine ei pruugi olla käibel põhineva lihtsa aritmeetilise tehte tulemus (vt selle kohta 7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80-103/80: Musique Diffusion française jt *vs*. komisjon, EKL 1983, lk 1825, punkt 121, ning 28. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt *vs*. komisjon, EKL 2005, lk I-5425, punkt 243).

104 Kartellis osalenud ettevõtjatele määratud trahvide arvutamise raames asjaomaste ettevõtjate erinev kohtlemine on seega komisjonile selles valdkonnas antud pädevuse kasutamise lahutamatu osa. Tegelikult peab komisjon oma kaalutlusõiguse raames määrama individuaalse karistuse, mis sõltub asjaomaste ettevõtjate käitumisest ja nendele iseloomulikest joontest, et tagada igal üksikjuhul liidu konkurentsieeskirjade täielik tõhusus (12. novembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-564/08 P: SGL Carbon *vs*. komisjon, EKL 2009, punkt 43 ning seal viidatud kohtupraktika).

105 Käesoleva kohtuotsuse punktis 102 viidatud kohtupraktika kohaselt peab komisjon eelkõige jälgima, et karistus ei oleks asjaomaste ettevõtjate finantsilise võimsusega võrreldes „tühine", mis ei tähenda siiski, et ettevõtjale, kelle käive on kartelli teiste liikmete omaga võrreldes palju suurem, tuleks määrata suurem trahv rangelt tema käibe ja asjaomases kartellis osalenud kõigi teiste ettevõtjate käibe vahelise suhte alusel. Kui see aga oleks nii, siis kartellis osalenud kõige suurematele ettevõtjatele määratud ja niisuguse aritmeetilise meetodi kohaselt suurendatud trahvid oleksid küll piisavalt hoiatava mõjuga, kuid need võivad muutuda ebaproportsionaalseks, arvestades konkreetselt toime pandud rikkumise raskust, näiteks juhul kui – sarnaselt käesoleva juhtumiga – asjaomaste ettevõtjate käive on märkimisväärselt erineva suurusega.

106 Neid kaalutlusi arvesse võttes ei saa Üldkohtule ette heita, et ta sisuliselt kinnitas komisjoni lähenemise, kes määras hoiatamise eesmärgiga kordajaks Versalisele 2 ning Shellile 3, kuna selle lähenemisega ei taotleta kohaldada ebaproportsionaalseid hoiatamise eesmärgiga kordajaid suurettevõtjatele, kellele üksnes matemaatilise suhte alusel, mis on nende käibe ja väiksema suurusega ettevõtjate käibe vahel, võidakse teoreetiliselt kohaldada palju suuremad hoiatamise eesmärgiga kordajad.

107 Kuigi Versalis väidab selles osas, et kuna komisjon otsustas trahvisumma arvutamisel kasutada aritmeetilist meetodit, on ta seotud sellele meetodile omaste eeskirjadega, siis piisab, kui tõdeda, et käesolevas asjas ei valinud komisjon seda meetodit. Nimetatud asjaolu, mida kinnitas ka komisjon kohtuistungil suuliste seisukohtade ärakuulamiseks, tuleneb sisuliselt vaidlusalusest otsusest, kus komisjon sõnaselgelt märkis põhjenduses 474, et asjaomaste ettevõtjate käibes esinevad märkimisväärsed erinevused.

108 Üldkohtu põhjenduste väidetava ebapiisavuse osas tuleb tõdeda, et Üldkohus tõi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 251 välja kõik asjakohased kriteeriumid hoiatamise eesmärgiga kordaja kindlaksmääramisel. Kui Üldkohus piirdub Versalise ja Shelli väidetava ebavõrdse kohtlemise puhul tõdemisega, et „EniChemile määratud kordaja arvutati Dow'le ja mitte Shellile määratud kordajate

alusel", siis see järeldus on ise küll väga kokkuvõtlik, kuid seda tuleb tõlgendada koos Üldkohtu poolt samas punktis toodud täpsustusega, mille kohaselt komisjonil „on trahvisumma kindlaksmääramisel kaalutlusõigus ja […] ta ei pea kohaldama täpset matemaatilist valemit".

109 Viimasena esitatud Üldkohtu kaalutlusi arvestades ei saanud Versalisel tekkida segadust põhiliste järelduste osas, mille tõttu Üldkohus kinnitas sisuliselt hinnangut, mille komisjon andis hoiatamise tegurile, kuna need kaalutlused osutusid tõesteks, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 102–106. Selles osas ei saa seega vaidlustatud kohtuotsuse puuduliku põhjendamisega nõustuda.

110 Järelikult tuleb apellatsioonkaebuse viienda väite teine osa lugeda põhjendamatuks ning lükata väide tervikuna tagasi.

Kuues väide, et Üldkohus rikkus ja kohaldas valesti liidu õigust ning põhjendas vaidlustatud kohtuotsust puudulikult, kui kohus tunnistas hagiavalduse teatavad lisad vastuvõetamatuks

Poolte argumendid

111 Versalis leiab sisuliselt, et tema argumendi vaidlusaluse otsuse peatüki 4.3 „Kartelli kohtumised" kohta vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükkamine põhineb sellel, et Üldkohus võrdles formaalselt selle otsuse osade pealkirju pealkirjadega, mis moodustavad esimese kohtuastme hagiavalduse „jaotise E". Selle hagiavalduse punktides 54–56 on mainitud ja kokku võetud selle lisade sisu ning seega esitatud argument ilmneb piisavalt selgelt hagiavalduse enda tekstist.

112 Kõnealused lisad, mille konkreetseid osasid mainitakse hagiavalduse punktides 61, 62, 64, 94 ja 121, ei sisalda ka ühtegi õiguslikku argumenti. Seega leidis Üldkohus ekslikult, et samades lisades asuvad elemendid „[ei vasta] Euroopa […] Kohtu põhikirja artiklis 21 ja [Üldkohtu] kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c sätestatud nõuetele" ning et „Üldkohtu ülesanne [ei ole] lisadest otsida ja kindlaks teha […] väited ja argumendid". Igal juhul on kohtuotsus selles osas puudulikult põhjendatud.

113 Seega on asjakohatud ka vaidlustatud kohtuotsuse punktis 169 asuvad kaalutlused, mille kohaselt Versalis ei saa hagiavalduse lünka ületada, „esitades repliigis teatud faktilisi või õiguslikke andmeid […] ja viidates […] lisadele […] või esitades repliigis uusi lisasid". Seevastu asjaolu, et Üldkohus tunnistas need lisad vastuvõetamatuks, muutis Versalise jaoks võimatuks tuua enda toetuseks välja olulised õigustavad asjaolud.

114 Komisjon leiab kõnealuste lisade tagasilükkamise osas, et vaidlustatud kohtuotsus on kooskõlas Üldkohtu ja Euroopa Kohtu praktikaga. Üldkohus analüüsis hoolikalt kõiki hagiavalduses – isegi lühidalt ja kokkuvõtlikult – esitatud argumente. Seevastu lükkas ta õigesti tagasi üldise viite hagiavalduse punktides 54–56 toodud lisadele ning apellandi hilinenud katse ületada selle lünkasid.

Euroopa Kohtu hinnang

115 Kõigepealt tuleb meenutada, nagu Üldkohus tegi seda vaidlustatud kohtuotsuse punktis 161, et vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 21 ja Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb igas hagiavalduses märkida hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Hagi vastuvõetavuse eeldusena peavad põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud, millele hagi tugineb, vähemalt kokkuvõtlikult, kuid järjekindlalt ja arusaadavalt nähtuma hagiavaldusest endast. Kuigi teatavate punktide osas saab hagiavalduse teksti toetada ja täiendada viidetega hagiavaldusele lisatud dokumentide osadele, ei saa üldine viide teistele dokumentidele, isegi kui need on hagiavaldusele lisatud, asendada selliste sisuliste

õiguslike argumentide puudumist, mis eespool mainitud sätete kohaselt peavad olema märgitud hagiavalduses endas. Nagu rõhutas Üldkohus selle otsuse punktis 162, tuleb analoogseid nõudeid järgida, kui väite põhjenduseks esitatakse argument.

116 Edasi tuleb tõdeda, et arvestades meenutatud õigusnormi, lükkas Üldkohus vastuvõetamatuse tõttu tagasi argumendi vaidlusaluse otsuse peatüki 4.3 „Kartelli kohtumised" kohta. Üldkohus leidis, et see argument oli õiguslikult ja faktiliselt lahti seletatud üksnes hagiavalduse teatud lisades.

117 Selles osas tuleb kõigepealt tõdeda, et Versalis vaidlustab kuuendas väites, nagu ilmneb selle pealkirjast ning apellatsioonkaebuse punktist 98, „hagiavalduse teatud lisade vastuvõetamatuks tunnistamise". Üldkohus ei tunnistanud vastuvõetamatuks aga mitte kõnealuseid lisasid, nagu väidab apellant, vaid argumendi, mis asus paljude muude elementide hulgast üksnes nendes lisades. Selles osas on Versalis seega vaidlustatud kohtuotsust valesti tõlgendanud.

118 Seda, et Versalis tõlgendab vaidlustatud kohtuotsuse asjaomast osa sel viisil, kinnitavad apellatsioonkaebuse punktis 94 asuvad eksitada võivad argumendid, mille kohaselt tugines Üldkohus kõnealuse argumendi tagasilükkamisel sellele, et ta võrdles formaalselt vaidlusaluse otsuse osade pealkirju pealkirjadega, mis moodustavad esimese kohtuastme hagiavalduse asjaomase jaotise. Üldkohus ei lükanud argumenti tagasi mitte põhjusel, et see ei olnud nõuetekohaselt pealkirjastatud, vaid kuna see ei olnud esitatud hagiavalduses endas. Asjaolu, et asjaomasele argumendile vastav pealkiri puudus hagiavalduses, tõi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 167 välja vaid täiendavalt.

119 Lõpuks, mis puudutab hagiavalduse punkte 54–56, mis on ära toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 165, samuti nende punktidega seotud joonealuseid märkusi, milles Versalise hinnangul mainiti ja võeti kokku kõnealuste lisade sisu, siis tuleb tõdeda, et nendes punktides ja joonealustes märkustes esinevast arutluskäigust ei saa tuletada ühtegi konkreetset õiguslikku ega faktilist argumenti. Seega on põhjendatud Üldkohtu järeldus, et vaidlusaluse otsuse peatükki 4.3 puudutavad peamised õiguslikud ja faktilised argumendid ei ole esitatud hagiavalduses.

120 Seega tunnistas Üldkohus õigusnormi rikkumata vaidlustatud kohtuotsuse punktis 170 vastuvõetamatuks Versalise argumendi vaidlusaluse otsuse peatüki 4.3 kohta. Seega tuleb apellatsioonkaebuse kuues väide tagasi lükata.

121 Järelikult, kuna ükski Versalise apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud väide ei ole põhjendatud, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna jätta rahuldamata.

Vastuapellatsioonkaebus

Otsuse tegemise vajaduse äralangemise vastuväide

122 Versalis esitas kohtuistungil komisjoni vastuapellatsioonkaebuse kohta otsuse tegemise vajaduse äralangemise vastuväite, põhjendusel et komisjonil ei ole enam põhjendatud huvi. Pärast vaidlustatud kohtuotsuse kuulutamist teatas komisjon nimelt apellandile oma kavatsusest Versalise korduva rikkumise suhtes uurimist uuesti alustada, et võtta vastu uus vastuväiteteatis.

123 See vastuväide ei ole põhjendatud.

124 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et põhjendatud huvi kaotamine kohtumenetluse käigus üldjuhul vastuvõetavust ei mõjuta, kuid võib kaasa tuua selle, et kohus leiab, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud (vt selle kohta 5. märtsi 2009. aasta määrus kohtuasjas C-183/08 P: komisjon *vs.* Provincia di Imperia, punkt 31).

125 Nagu komisjon kohtuistungil õigesti väitis, on tal käesolevas asjas põhjendatud huvi siiski säilinud, arvestades, et vaidlusaluse otsusega Versalisele määratud rahaline karistus, millele lisandub intress alates otsuse vastuvõtmise kuupäevast, jääb jõusse, kui Euroopa Kohus rahuldab komisjoni vastuapellatsioonkaebuse, mis ei oleks aga nii, kui komisjon teeks uue otsuse. Nii on Euroopa Kohus sarnases kontekstis juba leidnud, et see, kui komisjon valmistab Üldkohtu otsuse täitmiseks ette määruse eelnõu, ei tähenda iseenesest, et komisjon oleks kaotanud igasuguse huvi apellatsioonimenetluse vastu (vt selle kohta 8. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-248/99 P: Prantsusmaa *vs.* Monsanto ja komisjon, EKL 2002, lk I-1, punkt 31).

126 Neil asjaoludel ei saa Versalise vastuväitega nõustuda.

Ainus väide

Poolte argumendid

127 Komisjon esitab oma vastuapellatsioonkaebuse põhjendamiseks üheainsa väite, mis puudutab ELTL artikli 296 rikkumist koostoimes ELTL artikliga 101, menetlusnormide rikkumist, millega kahjustati komisjoni huve, ja võistlevuse põhimõtte rikkumist. Vaidlustatud kohtuotsuses on ekslikult leitud, et vaidlusaluses otsuses esitatud tõendid on ebapiisavad, et pidada korduvust Eni SpA ja Versalise puhul raskendavaks asjaoluks.

128 Komisjon meenutab kõigepealt, et teise vastuväiteteatise põhjenduses 430 avaldas ta oma kavatsuse võtta raskendava asjaoluna arvesse juba tuvastatud varasemad rikkumised ning mainis otseselt „ENI" osalemist rikkumistes, mis on leidnud tõendamist polüpropüleeni ja PVC II otsustes. Versalis ei võtnud komisjoni menetluses selles osas mingit seisukohta. Esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses väitis Versalis esimest korda esiteks, et isik, kes pani toime varasemad rikkumised, ja isik, keda süüdistatakse käesolevas rikkumises, ei ole samad, kuna kõnealused tegevussektorid puudutavad erinevaid tooteid ja turge ning need olid juba üle antud enne nimetatud otsuseid, ja teiseks, et varasemates konkurentsijuhtumites süüdistatud kontserni ettevõtja oli EniChem SpA.

129 Versalis ei ole aga kunagi kinnitanud, et polüpropüleeni ja PVC II otsustega karistatud äriühingud ei allunud „ENI kontserni" juhtimisele. Komisjon märgib, et kui ta oleks soovinud, oleks ta võinud määrata neis otsustes trahvi samale emaettevõtjale, see tähendab Eni SpA-le, kes kontrollis täielikult mainitud otsuste adressaate, EniChem SpA-d ja Anic SpA-d. Üldkohus kinnitas oma 30. septembri 2003. aasta otsuses kohtuasjas T-203/01: Michelin *vs.* komisjon (EKL 2003, lk II-4071), et komisjon võib sellistel tingimustel õiguspäraselt järeldada, et sama ettevõtja on juba sama liiki rikkumise eest süüdi mõistetud.

130 Üldkohus korduvuse teemal pooltele kirjalikke küsimusi ei esitanud ja kohtuistungil asjaolusid selgitada ei palunud. Seega tuli see täiesti ootamatult, et vaidlustatud kohtuotsusega tühistati vaidlusalune otsus osaliselt, tuginedes väidetavale põhjenduste puudumisele. Seega on vaidlustatud kohtuotsuses rikutud ELTL artiklit 296 koostoimes ELTL artikliga 101. Üldkohus on põhjendamiskohustuse eseme ja ulatuse ekslikult kindlaks määranud. Lisaks sellele sisaldab Üldkohtu lähenemine komisjoni sõnul võistlevuse põhimõtte rasket rikkumist ja seetõttu menetlusnormi rikkumist, mis kahjustab komisjoni huve.

131 Komisjon rõhutab, et õigusakti põhjendusi tuleb hinnata eelkõige selle konteksti arvestades. Euroopa Kohus luges oma 22. juuni 2004. aasta otsuses kohtuasjas C-42/01: Portugal *vs.* komisjon (EKL 2004, lk I-6079, punkt 66) piisavaks kokkuvõtliku põhjenduse, mis oli esitatud otsuses, mille vastuvõtmine toimus adressaadile hästi teadaolevas kontekstis. Lisaks sellele leiab komisjon, et Üldkohus oleks pidanud talle pakkuma võimalust oma põhjendusi selgitada ja täpsustada, nagu ta seda oli teinud kohtuasjas, mis oli aluseks Üldkohtu 13. detsembri 2012. aasta otsusele kohtuasjas T-103/08: Versalis ja Eni *vs.* komisjon.

132 Komisjon on seisukohal, et vaidlusaluse otsuse põhjendused 366–373 näitavad selgelt järgnevust PVC II otsuse adressaadiks olnud ettevõtja ja käesolevas kohtuasjas kõne all olevas rikkumises süüdistatava ettevõtja vahel. Seetõttu palub komisjon vaidlustatud otsuse tühistada osas, milles Üldkohus tühistas osaliselt vaidlusaluse otsuse niivõrd, kui see puudutab korduvuse tuvastamist nii seoses polüpropüleeni kui ka PVC II otsusega, ning igal juhul osas, milles selle otsuse tühistamine Üldkohtu poolt puudutab korduvust seoses PVC II otsusega.

133 Versalis väidab esiteks vastu, et komisjoni argumendid, mis tuginevad eelkõige eespool viidatud kohtuotsuse Versalis ja Eni *vs.* komisjon aluseks olnud juhtumile, on puhtfaktilist laadi. Neid argumente ei esitatud vaidlusaluses otsuses ega komisjoni poolt Üldkohtule esitatud dokumentides ning need on seega vastuvõetamatud.

134 Teiseks märgib apellant, et tema asutamine toimus 1989. aastal ehk palju aastaid pärast tegusid, mille eest määrati karistused polüpropüleeni ja PVC II otsustega, ning pärast asjaomaste tegevuste võõrandamist kolmandatele äriühingutele või nende tegevuste üleandmist ühistele ettevõtjatele. Seega puudub igasugune majanduslik ja funktsionaalne järjepidevus kõnealuste tegevuste ja tegevuse vahel, mille apellandile andis 1. jaanuaril 2002 üle äriühing nimega „EniChem SpA”, kes ei ole PVC II otsuses silmas peetud äriühing EniChem SpA. Kontserni emaettevõtja oli varasemate otsuste esemeks olnud ajavahemikus Ente Nazionale Idrocarburi ehk avalik-õiguslik asutus, mitte Eni SpA.

135 Kolmandaks väidab Versalis, et asjaolu, et komisjon viitas pelgalt teoreetilisele võimalusele panna polüpropüleeni ja PVC II otsuste esemeks olnud rikkumised toona süüks kõnealusele emaettevõtjale, tähendab, et luuakse ümberlükkamatu eeldus, et emaettevõtja vastutab tema 100-protsendilise osalusega tütarettevõtjate varasemate tegude eest. Lisaks oleks komisjon pidanud oma otsuste vastuvõtmisel kohaldatava kriteeriumi kohaselt tõendama, et asjaomane emaettevõtja avaldas Anic SpA-le ja EniChem SpA-le otsustavat mõju, mida ta aga nendes otsustes ega vaidlusaluses otsuses ei teinud.

136 Peale selle ei peetud Eni SpA-d Anic SpA ja EniChem SpA tegude eest vastutavaks varasemate otsuste vastuvõtmisel ning teda ei ole seega selles küsimuses kunagi ära kuulatud.

137 Mis puudutab neljandaks tema enda ja Eni SpA suhtumist haldusmenetluses, siis väidab Versalis, et eelkõige ärakuulamisel vaidlustas ta korduvuse arvessevõtmise. Igal juhul ei olnud tal kohustust esitada märkusi teise vastuväiteteatise kohta. Eespool viidatud kohtuotsus Portugal *vs.* komisjon ei ole selles kontekstis asjakohane, kuna Euroopa Kohus kinnitas selles otsuses komisjoni võimalust esitada kokkuvõtlikud põhjendused üksnes juhul, kui need puudutavad küsimusi, mille kohta vastaspool ei ole vaatamata sellekohasele otsesele kohustusele andmeid esitanud. Niisugust kohustust aga käesolevas asjas ei esine.

138 Mis puudutab viiendaks võistlevuse põhimõtte väidetavat rikkumist, siis märgib Versalis, et tema argumendid ei ole esitatud hilinenult ning et rikkumine, mille Üldkohus hukka mõistis, puudutas sisulisi põhjendusi, mistõttu ei olnud võimalik seda kohtumenetluse käigus heastada. Igal juhul tuleb otsuse põhjendused huvitatud isikule teatavaks teha huve kahjustava otsusega samal ajal ning seda ei saa parandada liidu kohtutes toimuva menetluse käigus. Komisjoni esitatud argument on seetõttu alusetu.

Euroopa Kohtu hinnang

139 Olgu kõigepealt meenutatud, et ELTL artiklis 296 nõutud põhjendus peab olema kohandatud asjassepuutuva õigusakti laadiga ning sellest peab selgelt ja üheti mõistetavalt ilmnema õigusakti vastu võtnud institutsiooni arutluskäik selliselt, et huvitatud isikutel oleks võimalik võetud meetme põhjusi

mõista ja pädeval kohtul oleks võimalik kontrolli teostada (vt 19. juuli 2012. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-628/10 P ja C-14/11 P: Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco *vs.* komisjon ning komisjon *vs.* Alliance One International jt, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

140 Üksikotsuse puhul on vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale sellist laadi otsuse põhjendamise kohustuse eesmärk lisaks kohtuliku kontrolli võimaldamisele anda huvitatud isikule piisavalt teavet mõistmaks, kas otsus sisaldab võimalikku rikkumist, mis võimaldab vaidlustada otsuse kehtivuse (eespool viidatud kohtuotsus Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco *vs.* komisjon ning komisjon *vs.* Alliance One International jt, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

141 Põhjendus tuleb seega üldjuhul asjassepuutuvale isikule teatavaks teha samal ajal kui tema huve kahjustav otsus. Põhjenduste puudumist ei saa heastada see, kui huvitatud isik saab otsuse põhjendustest teada liidu ametiasutuste läbiviidava menetluse käigus (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco *vs.* komisjon ning komisjon *vs.* Alliance One International jt, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

142 Sellest tuleneb, et kui komisjon määrab äriühingule liidu konkurentsieeskirjade rikkumise eest trahvi ja kohaldab trahvi arvutamisel kordajat, võtmaks arvesse asjaolu, et see sama äriühing on juba varem konkurentsieeskirjade rikkumises osalenud, on ta kohustatud mainitud trahvi määravas otsuses esitama ülevaate, mis võimaldab liidu kohtutel ja sellel äriühingul mõista, kellena ja millises ulatuses ta varasemas rikkumises osales. Nimelt, kui komisjon leiab, et mainitud äriühing oli osa varasemat rikkumist käsitleva otsuse adressaadiks olnud ettevõtjast, peab komisjon seda väidet õiguslikult piisavalt põhjendama.

143 Käesolevas asjas tuleb meenutada, et komisjon märkis teise vastuväiteteatise põhjenduses 430, et ta võttis arvesse sarnaseid varasemaid tuvastatud rikkumisi, viidates selles osas polüpropüleeni ja PVC II otsustele ning märkides, et need otsused „puudutasid ENI-t". Sisuliselt on see sama lühike tõdemus esitatud vaidlusaluse otsuse põhjenduses 487, milles komisjon märgib muu hulgas, et „EniChem" oli juba olnud nende otsuste adressaat. Lisaks võib vaidlusaluse otsuse põhjendust 488 mõista nii, et komisjoni arvates on sama ettevõtja ELTL artikli 101 tähenduses pannud toime rikkumised, mis on polüpropüleeni ja PVC II otsuste esemeks, ning rikkumise, mis on tuvastatud vaidlusaluses otsuses.

144 Kuna aga polüpropüleeni otsuse adressaat on eelkõige Anic SpA ja PVC II otsuse oma eelkõige „EniChem SpA", tuleb tõdeda, et vaidlusaluses otsuses sisalduvad ja käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis meenutatud viited ei võimalda kuidagi mõista, kellena ja millises ulatuses Versalist, kes polüpropüleeni ja PVC II otsuste adressaatide hulka ei kuulu, need otsused puudutasid.

145 Kuigi komisjon väidab, et vaidlusaluse otsuse põhjendused 366–373 sisaldavad kõikide „EniChemi" puudutavate sündmuste täpset kirjeldust, puudutavad need selgitused siiski vaid muudatusi, mis leidsid Eni kontserni sees aset ajavahemikul 20. maist 1996 kuni 28. novembrini 2002, nagu Üldkohus seda vaidlustatud kohtuotsuse punktis 299 õigesti ka tõdes. Need põhjendused ei sisalda siiski mingit täpsustust seoses äriühingutega, kes on polüpropüleeni ja PVC II otsuste adressaadid, nendes ei ole mainitud, kas need äriühingud on samad, kellele on suunatud vaidlusalune otsus – asjaolu, millega Versalis ei nõustu – ja need ei käsitle selles kontekstis ka võimalikke muutusi, mis leidsid aset polüpropüleeni otsuse vastuvõtmise kuupäeva, milleks oli 23. aprill 1986, ja PVC II otsuse vastuvõtmise kuupäeva, milleks oli 27. juuli 1994, ning vaidlusaluses otsuses tuvastatud rikkumise alguse ehk 20. mai 1996 vahel.

146 Järelikult on vaidlusalune otsus selles osas ebapiisavalt põhjendatud.

147 Mis puudutab võistlevuse põhimõtte väidetavat rikkumist, mis tõi kaasa komisjoni kaitseõiguste rikkumise, siis nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 141 viidatud kohtupraktikast, et komisjon oli kohustatud esitama piisavad põhjendused alates vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisest. Seega ei ilmne, et rohkem informatsiooni, mida komisjon oleks võistlevuse põhimõtte väidetava rikkumise puudumise korral saanud Üldkohtule esitada, oleks saanud kohtuasja lahendust kuidagi mõjutada.

148 Mis puudutab argumenti, et Versalis ega Eni SpA ei väitnud komisjoni menetluses, et ühelt poolt polüpropüleeni ja PVC II otsuste adressaadid ning teiselt poolt vaidlusaluse otsuse adressaadid ei olnud samad, siis piisab, kui meenutada, et mitte ükski liidu õigusnorm ei kohusta vastuväiteteatise adressaati vaidlustama selle erinevaid faktilisi või õiguslikke asjaolusid haldusmenetluses.

149 Neil asjaoludel ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et komisjon ei esitanud vaidlusaluses otsuses piisavalt üksikasjalikke ja täpseid tõendeid, mis võimaldanuks põhjendada, et sama „ettevõtja" ELTL artikli 101 tähenduses kordas rikkuvat tegevust, ja tühistas seetõttu vaidlusaluse otsuse artikli 2 punkti c osas, milles see kinnitas Versalisele määratud trahvi suuruseks 272,25 miljonit eurot.

150 Järelikult, kuna komisjoni vastuapellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud ainuke väide ei ole põhjendatud, tuleb vastuapellatsioonkaebus rahuldamata jätta.

Kohtukulud

151 Kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotamise. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida sama kodukorra artikli 184 lõike 1 kohaselt kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

152 Kuna apellatsioonkaebuse osas on komisjon nõudnud kohtukulude väljamõistmist Versaliselt ja viimase väited lükati tagasi, tuleb kohtukulud välja mõista Versaliselt.

153 Kuna vastuapellatsioonkaebuse osas on Versalis nõudnud kohtukulude väljamõistmist komisjonilt ja viimase ainus väide lükati tagasi, tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus ja vastuapellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista apellatsioonimenetlusega seotud kulud välja Versalis SpA-lt.

3. Mõista vastuapellatsioonimenetlusega seotud kulud välja Euroopa Komisjonilt.

Allkirjad